

PATRIMONI NISSAGUES // Jordi Frigola i Arpa > TEXT

Els Galí, comerciants de la Bisbal

La nissaga bisbalenca del Galí s'inicia amb Josep-Genís Galí, nat a Cervià de Ter, que va fundar un negoci de robes a la Bisbal d'Empordà el 1786

L'antic mercat agropecuari comarcal dels divendres a la Bisbal va donar un fort impuls econòmic a la vila dels bisbes. Homes emprenedors dedicats a la compravenda, alguns, fins i tot, matriculats a la Junta de Comerç de Barcelona, van muntar-hi negocis comercials de forta volada atrets per la puixança dels mercats i fires que aplegaven pagesos i mercaders i que abastaven la població, la rodalia i llocs més allunyats.

Un d'aquests personatges va ser Josep-Genís Galí, vuitè fill d'una família pagesa de Cervià de Ter, nascut l'any 1766, el qual, com tots els fadristerms, s'hagué d'espavilar per cercar feina. De molt jove va començar fent de mosso en una companyia comercial i més endavant portant els comptes d'un hospital. Un caràcter emprenedor i treballador el va portar a la Bisbal que era un lloc atractiu per als joves amb ganes de prosperar. Cap a l'any 1784 hi va organitzar un petit negoci de venda de robes. Tenia divuit anys i els afers comercials li van anar bé. Vers l'any 1805 es va casar amb Francesca Llorens, filla d'un notari de Bàscara i vídua d'un cirurgià de Vilobí d'Onyar, la qual va aportar de dot

en aquest seu segon matrimoni el mas Feixes de Vilobí, un petit capital i uns censos que cobrava la seva família.

L'ampliació del negoci. Amb les rendes d'aquest dot Josep-Genís va poder augmentar les inversions comercials i ampliar el negoci muntant, així mateix, una sucursal de la casa bisbalenca a la plaça de les Cols, de Girona. Amb un carro, una mula i un mosso que l'ajudava i també llogant traguers i els seus vehicles, concorria a les fires més rellevants com ara a Barcelona, Perpinyà i a les famoses del Sud francès, principalment a Montagnac i Bellcaire, poblacions de l'Occitània, on participaven negociants de molts llocs de l'Europa occidental, s'hi feien importants transaccions i es mercadejava amb tota mena de productes manufacturats o agraris de la més diversa procedència.

Galí no va tenir una tasca gaire planera ja que en els seus viatges comercials de vegades havia de patir els assalts dels bandolers o les inseguretats de les guerres i revoltes. Per superar els possibles robatoris s'havia enginyat a fer un sofisticat amagatall

en el carro per portar-hi les monedes d'or o de plata que li servien per a les compres; amb aquest sistema les va poder salvar en algunes topades amb els lladres de camí ral.

Un exponent de la categoria comercial d'aquesta família és la casa que es van fer bastir, l'any 1835, al carrer de les Mesures de la Bisbal. Un edifici que incloïa l'habitatge, la botiga i el magatzem, ja que els Galí mercadejaven amb roba, a la menuda i a l'engròs. Aquesta gran construcció té un elegant porxo, seguint la tradició de les viles de mercat, amb columnes de pedra i arcs de mig punt, en el més pur estil neoclàssic que va ser força característic en edificis de la burgesia del període vuitcentista.

Joaquim Galí i Llorens. Fill de Josep-Genís i Francesca va ser un personatge destacat a la Bisbal de la primera meitat del segle XIX: comerciant, del partit liberal progressista i mecenes. De jove, va fer un bon aprenentatge en el despatx de M. Fabrè, de Perpinyà, i després en un establiment mercantil que es relacionava comercialment amb la casa Galí, de la ciutat de Grenoble, l'activa capital del Delfinat, a l'estat francès, on va practicar la llengua francesa i l'ofici de botiguer en un ambient diferent al de la Bisbal. Com a bon liberal progressista Joaquim Galí va figurar a l'esquadró de cavalleria de la Milícia Nacional local durant

Joaquim Galí i Vancells, farmacèutic, un dels impulsors de la instal·lació del Tren Petit.

la Bisbal. A les memòries de la casa Galí es pot llegir i conèixer la vida familiar: les tertúlies amb les amistats i el joc del tresillo, les entremaliadures de la mainada, el rés del rosari mentre la mare filava el cànem, la convivència i les atencions envers els avis vells i xacrats, les 'gestes guerreses' de l'oncle Narcís, membre de la Milícia local que participà en un atac contra els carlins... Cap als darrers anys del regnat d'Isabel II, Joaquim Galí va ser batlle de la Bisbal, en uns moments difícils, de crisi política i econòmica. Va morir l'any 1863, exercint aquest càrrec, als cinquanta-cinc anys.

Joaquim Galí i Vancells. La família va deixar el negoci de venda de roba perquè el seu fill, del mateix nom, va ser farmacèutic de la Bisbal. Joaquim Galí i Vancells fou un dels personatges, juntament amb altres comerciants, industrials i hisendats de la comarca, més interessant i actiu en la creació de la societat «Tranvia del Bajo Ampurdán», que va construir, l'any 1887, la línia del tren petit que va ser en aquells moments un important mitjà de transport de viatgers i mercaderies ja que enllaçava força pobles i viles, sobretot Palamós, Palafrugell i la Bisbal, centres surotapers, amb

la línia de tren Barcelona-Portbou, a Flaçà. Joaquim Galí va ser gerent d'aquesta societat i un dels més entusiastes d'aquell tren que fou un avenç notable per a l'economia comarcal en un dels moments de forta producció agropecuària i industrial.

les bullangues de la revolta contra el regent Espartero.

Preocupat per la cultura i l'ensenyament va esmerçar diners i una eficaç activitat en la fundació d'un col·legi de segon ensenyament a la Bisbal que s'instal·là al castell i on els nois bisbalencs i de la

comarca aprenien gramàtica llatina, poesia, retòrica, matemàtiques, filosofia, història, geografia, dibuix i música; uns estudis que eren reconeguts per entrar a les principals universitats.

Es va casar amb Bonaventura Vancells, filla d'una coneguda nissaga de

A dalt, retrats al pastel de tres membres de la família Galí: Josep-Genís Galí, un comerciant important de la Bisbal vuitcentista; Francesca Llorens, muller de Josep-Genís; Joaquim Galí i Llorens, continuador de la nissaga, liberal progressista i batlle de la Bisbal. A baix, l'edifici porxat d'estil neoclàssic, habitatge i emplaçament del negoci familiar.

FOTO: Eduard Punset.